

Список літературних джерел

1. Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13 жовтня 1992 р. № 2673-ХІІ [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2673-12>
2. Мережа індустріальних парків в Україні [Електронний ресурс]. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=6463d3ba-aa13-4e54-8db9-0f36642c43d9&tag=IndustrialniParkiVUkraini>
3. Науково-технологічний парк «Яворів» [Електронний ресурс]. – Офіційний сайт. – Режим доступу: http://tp-yavoriv.at.ua/index/pro_tekhnopark/0-10
4. Про наукові парки [Електронний ресурс]. – Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-texnologij/naukovi-parki/>
5. Bianchi P. International Handbook on Industrial Policy // P. Bianchi, S. Labory / MPG Book Ltd, Cheltenham, 2006. – 463 p.
6. Tkach S.M. New Forms of Spatial Organization of Business as a Motive Force for Innovation Activity in the Region / S.M. Tkach // Managing Economic Growth: Marketing, Management and Innovations. 1st edition, Prague Institute for Qualification Enhancement: Prague, 2016. – P. 138-150.

Федько Я.В., к. е. н,

Навчально-науковий інститут економіки та бізнесу
Луганського національного університету імені Т. Г. Шевченка

**ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СЕКТОРАЛЬНОЇ
ЕФЕКТИВНОСТІ В РЕГІОНАЛЬНОМУ АСПЕКТІ**

Анотація. Визначено особливості оцінки секторальної економічної ефективності у регіональному розрізі. Розглянуто специфіку споживчого та виробничого аспектів оцінювання регіональної ефективності.

Ключові слова: ефективність, регіон, оцінка, споживчий ефект, виробничий ефект.

Постановка проблеми. Достовірна оцінка секторальної ефективності розвитку виробництва в регіонах країни є однією з необхідних умов реалізації регіональної політики розвитку продуктивних сил країни, здійснення стратегії, реалізації планів ефективного використання природних ресурсів та економічного і соціального розвитку регіонів.

З погляду принципового методологічного та методичного підходів до вирішення цієї проблеми найбільше визнання отримали оцінки витрат і результатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Дослідження методологічних засад та формування практичних рекомендацій щодо оцінювання ефективності різнорівневих виробничих систем є досить актуальним та знаходиться в центрі уваги провідних вчених України протягом останніх 20 років. Проблема оцінки та обліку доходів і витрат у системі економічної безпеки ґрунтовно досліджені в працях вітчизняних вчених В.В. Сопка, М. Т. Білухи, М.Г. Чумаченка, В. О. Шевчука та ін. У працях українських та зарубіжних науковців приділено увагу оцінюванню секторальної ефективності на рівні країни та регіону. Менш вивченою залишається категорія оцінки економічної ефективності

на рівні регіону. Існують різні концепції територіального устрою, розміщення продуктивних сил та використання окремих елементів економічного потенціалу, що відображено в наукових працях О.І. Амоші, О.М. Алімова, В. М. Василенка, Б. Т. Кліяненка, М.Д. Прокопенка та ін. Максимовим В.В., Гончаровим В.М. та іншими українськими сучасними вченими висвітлено методологічні особливості оцінювання економічного потенціалу регіону [1, 2, 3].

Виклад основного матеріалу. Під час оцінювання економічної секторальної ефективності, регіон слід розглядати як єдине ціле з яскраво вираженою внутрішньою спеціалізацією з орієнтацією на переважне задоволення потреб у продукції відповідного сектору та поставку виготовленої продукції на за межі регіону.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування особливостей оцінки економічної секторальної ефективності в регіональному аспекті.

У ході дослідження визначилися й найважливіші аспекти в оцінці ефективності: орієнтація на кінцеві результати і відображення економічного та соціального ефекту. Заслужують на увагу пропозиції щодо розгляду найважливіших складових соціально-економічної ефективності і кількісної оцінки соціального, науково-технічного та економічного ефектів, особливостей їх взаємозв'язку з інтегральним. Слід відзначити також і загальне визнання методу наведених витрат в якості основного в практиці обґрунтування варіантів розміщення суспільного виробництва, оцінки порівняльної економічної ефективності.

З позиції вирішення проблем територіального поділу праці, регіональної спеціалізації його виробництва і техніки важливим є положення, зазначене ще Н. О. Некрасовим: «Порівняльна економічна ефективність розміщення підприємств визначається щодо варіантів, порівнянних за кінцевим народногосподарським ефектом, при технічних рішеннях, найбільш повно відповідають природним і економічним умовам розміщення районів» [4, с.78].

Особливості оцінки секторальної ефективності в розвитку регіональної економіки важливо розглянути стосовно специфіки споживчого та виробничого її аспектів. Регіональний споживчий ефект відображає порівняння витрат і результатів споживання продукції машинобудування в зоні, регіоні згідно з потребами національної економіки та економіки регіону. Він дозволяє визначити найважливіші вимоги до машин і устаткування, встановити оптимальні межі цих вимог по основних соціальних, науково-технічних, економічних і екологічних параметрів з позиції досягнення цільових програм довгострокового розвитку регіону і конкретних умов у забезпеченні трудовими, енергетичними, мінеральними, лісовими та іншими природними ресурсами, природно-кліматичних умов регіону.

Регіональний виробничий ефект секторальної ефективності повинен відображати порівняння витрат і результатів виробництва в регіоні. Він дозволяє визначити ступінь відповідності розглянутого виробництва ресурсному потенціалу регіону, його спеціалізації і потребам, виявити перспективні напрями в регіональній секторальній спеціалізації, визначити прогресивні тенденції його подальшого розвитку.

Обидва ці аспекти на рівні зони та регіону знаходять інтеграцію в єдиній секторальній ефективності регіонального відтворювального процесу.

Виробничий і споживчий аспекти доцільно підпорядкувати кінцевому споживчому ефекту, що характеризує результативність регіонального відтворювального процесу.

Висновки. У дослідженні питань ефективності та вирішенні завдань розвитку секторів промисловості на регіональному рівні слід звернути особливу увагу на дві групи

особливостей регіонального відтворювального процесу: загальноекономічні та структурні. Вони визначають особливості вимог до споживаної продукції, відповідно до рівнів розвитку та спеціалізації в регіоні. Недостатній облік зазначених регіональних особливостей відтворювального процесу істотно впливає на ефективність науково-технічного прогресу в регіонах. Для зниження негативного впливу деяких економічних особливостей регіонального процесу відтворення на секторальну ефективність, необхідно корегувати їх техніко-економічні параметри, форми секторально-територіальної організації виробництва, що обумовлює особливості методичного підходу в оцінці економічної секторальної ефективності.

Список літературних джерел

1. Амоша О. І. Взаємодія держави і регіонів у стратегічному плануванні ефективного розвитку виробництва / О. І. Амоша // Схід. – 1999. – № 4. – С. 3-6.
2. Гончаров В. М. Організація управління економічним потенціалом промислових підприємств: монографія / В. М. Гончаров, М. В. Савченко, Д. В. Солоха, І. В. Савченко. – Донецьк: СПД Купріянов В. С., 2008. – 202с.
3. Максимов В. В. Экономический потенциал региона (анализ, оценка и использование) / В. В. Максимов. - Луганск: ВНУ им. Владимира Даля, 2002. - 360 с.
4. Некрасов Н. П. Региональная экономика / Н. П. Некрасов М.: Экономика, 1978.-С. 140.

Хом'як М.С., к.е.н., докторант
Університет Державної фіскальної служби України

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОСТОРУ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

У сучасній науковій економічній літературі наразі відсутнім є спільне бачення поняття простору, в яке часто вкладається широкий спектр смислів, включаючи територіальні, географічні, соціологічні та середовищні аспекти. Зокрема, у багатьох дослідженнях, як вузькоспеціалізованих, так і міждисциплінарних, поняття «середовище» та «простір» використовуються як взаємозамінні. При цьому простір розглядається як систематизоване й організоване середовище, а тому є надбудовою над середовищем, яку формує взаємодія економічних суб'єктів.

Загалом середовище часто розглядається як система розташованих на певній території економічних одиниць (об'єктів і суб'єктів), у той чи інший спосіб пов'язаних із певним організованим процесом, наприклад бюджетним. Зокрема це можуть бути як органи влади області, району, об'єднаних територіальних громад, а також їх мешканці (спільноти, індивідууми, домогосподарства). З формальної точки зору середовище може бути множиною відповідно окреслених територіальних одиниць із приписаними до них властивостями: географічною прив'язкою, рівнем ієрархії, економічним становищем тощо.

Розглядаючи структуру бюджетного простору можна виділяти кілька складових. Залежно від підходів застосовують, зокрема, такі види поділу: територіальний (фізичний) й економічний (бюджетно-фінансовий); природно-ресурсний, виробничий, соціально-економічний. У другому випадку економічна складова є дотичною до всіх трьох складників, зокрема через господарське використання ресурсів, їхню переробку та виробництво